

УДК:351

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
РЕГІОНІВ УКРАЇНИ**

Школьна О.І.

студентка 3-го курсу магістерської підготовки заочної форми навчання спеціальності Адміністративне управління ОТГ Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Дегтяр О.А.

доктор наук з держ. упр., доцент, доцент кафедри менеджменту і публічного адміністрування Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Економічний розвиток регіонів України залежить від ряду факторів, які можна поділяти на фактори макросередовища, мезосередовища та мікросередовища. Відповідно макроекономічні фактори є загальнодержавними і формуються на основі законодавчої бази та державної

політики. Фактори мікросередовища пов'язані із розвитком економічних суб'єктів в регіоні, їх діяльністю, результатами роботи.

Розвиток будь якого регіону України – багатоцільовий і багатокритерійний процес. Зміст розвитку регіонів може суттєво різнитися. Сьогодні в кожному регіоні України розробляються регіональні програми, метою яких є визначення довгострокових цілей розвитку, параметрів прогнозних змін. Такі програми не обмежуються лише визначенням перспективних напрямів розвитку регіонів. Вони передбачають конкретні дії регіональної влади в розрізі пріоритетних для регіонів сфер економічної діяльності з метою досягнення бажаних прогнозних орієнтирів.

Треба констатувати, що сучасний етап розвитку економічного простору України характеризується посиленням процесів диференціації, зростанням розмаху асиметрії між сильними і слабкими, бідними і багатими регіонами. При цьому відбувається розширення ареалів репресивності та бідності.

Підґрунтям ефективного економічного розвитку регіонів повинно стати реформування всієї системи економічних відносин. Здійснення реструктуризації економіки регіонів передбачає вирішення низки завдань:

- забезпечення розвитку високотехнологічних галузей промисловості та диверсифікація виробничої структури регіонів;
- формування сприятливого інвестиційного клімату та створення спеціальних програм стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу;
- здійснення повного обліку активів регіону, не залежно від форми їх власності з метою пошуку шляхів оптимізації їх використання та розширення існуючої податкової бази.

Регіони України за умов упровадження децентралізованої моделі управління дістають реальну можливість розширити свої повноваження щодо регулювання процесів раціонального використання регіональних ресурсів та створення умов для підвищення якості життя населення [1].

Взагалі, державне регулювання економіки є необхідною умовою для забезпечення соціального та економічного розвитку. Держава покликана сприяти підтримці економічної, соціальної й політичної стабільності в кожному регіоні, забезпеченню їх ефективної взаємодії, поєднанню конкретних підходів до вирішення проблем окремих регіонів в єдності із загальними принципами функціонування ринку на всій території. Основні параметри регіонального розвитку задаються центром у вигляді законодавчих і нормативних актів. Це стосується порядку й механізму приватизації, ціноутворення, податкової політики тощо [2].

Ефективність державного регулювання, у першу чергу, залежить від того, наскільки розумно і виважено використовуються економічні, правові та адміністративні важелі у процесі реалізації економічної політики.[4,5]

Сьогодні, як ніколи, державне регулювання економічного розвитку регіонів, яке має проявлятися у виваженій регіональній економічній політиці, повинно бути спрямоване на вирішення нагальних регіональних проблем та запобігання виникненню інших.

Наростання негативних тенденцій соціально-економічного розвитку регіонів у кризовий період викликає низку надзвичайно серйозних ризиків та загроз як для регіонів, так і для країни в цілому:

- ✓ поглиблення диспропорцій у показниках соціально-економічного розвитку регіонів;
- ✓ зниження здатності до капіталотворення та інноваційного розвитку у базових (сировинних) галузях старопромислових регіонів, що робить їх продукцію неконкурентоспроможною на світових ринках;
- ✓ поглиблення структурних диспропорцій регіональних ринків праці, зростання безробіття та зниження мобільності робочої сили в межах країни [6].

Державне регулювання економічного розвитку регіону передбачає збереження відповідного співвідношення між ринком і державним втручанням. Форми державного регулювання економічного розвитку регіону за своєю сутністю спрямовані на створення економічної бази, яка стабільно розвивається, як основи реальної самостійності розвитку всіх регіонів.

Державне регулювання економічного розвитку регіонів України полягає в систематичному впливі органів державного управління на регіональні пропорції розподілу факторів соціально-економічного зростання за допомогою застосування спеціальних засобів регулювання (механізмів, інструментів, методів тощо) відповідно до Державної стратегії регіонального розвитку, Державної програми економічного та соціального розвитку України і програм соціально економічного розвитку регіонів.

Сьогодні державне регулювання економічного розвитку регіонів України повинно рухатися у наступних напрямках:

- зміцнення соціально-економічних основ держави, збереження її цілісності шляхом забезпечення соціально-економічної інтеграції територій, зміцнення єдиного соціального й економічного простору;
- згладжування відмінностей та характерних рис в рівнях економічного та соціального розвитку регіонів, забезпечення високого рівня і якості життя населення;
- створення сучасного економічного механізму державних відносин, здатного забезпечити функціонування національної економіки як єдиного цілого через поєднання інтересів держави і її регіонів[3];
- формування соціальної та ринкової інфраструктури.

Втручання держави у регіональний розвиток та її вплив на економічні процеси набуває особливого значення, а державне регулювання економічного розвитку регіонів стає підґрунтям для забезпечення сталого розвитку України.

Список літератури:

1. Дідківська Л.і., Головка Л.С. Державне регулювання економіки: Навч. Посіб. – 6-те вид., випр., і доп. – К.: Знання, 2007. – 214 с.
2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року [Електронний ресурс]: Затверджена Постановою Кабінету Міністрів

України від 21 липня 2006 р. N 1001. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1001-2006-%EF&p>

3. Олексенко Р. І. Політика забезпечення конкурентоспроможності України на світовому продовольчому ринку в умовах глобалізації: тенденції та перспективи. Мелітополь: Колор Принт. 2011. – 200 с.

4. Сталий розвиток місцевих громад в умовах децентралізації: монографія \ Ортіна Г.В., Сокіл О.Г., Прус Ю.О., Застрожнікова І.В., Єфіменко Л.М. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. – 171 с. ISBN 978-617-7566-92

5. Формування та шляхи створення об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації: хрестоматія / за заг. редакцією Г.В. Ортіної. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В. – 2019. – 410 с

6. Шумська Г. М. Проблеми регіонального соціально-економічного розвитку України / Г. М. Шумська // Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конференції ; за заг. ред. д. е. н., проф. О. Ю. Амосова. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр". – С. 117–119.